

PCL COLUMN, 30 mei 2016

Een half jaar PCL: Tegenspraak op bestelling

De nieuwe Provinciale Commissie Leefomgeving van Utrecht bestaat een half jaar. Inmiddels zijn we flink op stoom: vier adviezen in de maak, één advies uitgebracht, twee jonge meedenkers gevonden, en zelfs een motie tot opheffing overleefd.

In oktober gingen de negen nieuwe leden van start. Uitverkoren door een selectiecommissie met drie PS-leden en een Gedeputeerde uit een flinke groep belangstellende kandidaten. Met een mooie waaier aan expertise en ervaring: een landschapper en filosoof, een duurzaamheidsexpert, mensen die hun sporen hebben verdiend in de politiek, een geograaf, kennis van bestuurs- en verandkunde, van ondernemerschap, en van natuur en mobiliteit; 3 vrouwen, 6 mannen. Prettig verschillende karakters die elkaar goed blijken te liggen. Met een secretaris die niet alleen inhoudelijk allround is maar ook bij iedereen in en buiten het provinciehuis kennis weet te vinden.

Waar te beginnen als PCL? Vaststelling van ons eerste uur was dat we niet gewoon een zoveelste advies club wilden zijn en evenmin het werk van de ambtenaren over willen doen. Liever maatschappelijk relevante kwesties oppakken dan een sectoraal beleidsdossier; altijd met een blik naar de langere termijn in plaats van binnen het vierjaren-keurslijf. Waar mogelijk zaken aan de orde stellen waar politiek en ambtenarij met een boog omheen lopen omdat ze op een taboe-lijstje staan. Ten volle de voordelen benutten van dit adviesgezelschap: niet gehinderd door de politieke waan van de dag, met enige afstand. Vragen stellen, verdieping zoeken, tegenspraak leveren, en zo de kwaliteit van beleid en besluitvorming een impuls geven.

Geregeld contact met PS en GS – als ‘doelwit’ van onze advisering - stond hoog op ons lijstje. Begin januari hadden we dan ook een kennismaking met Provinciale Staten. We lichtten de adviesthema's toe waarover wij ons in ons eerste jaar wilden buigen, deels op aangeven van GS, deels uit onze eigen koker: energietransitie, vluchtelingenvraagstuk, bodemdaling, vrijkomend agrarisch vastgoed, Utrecht topregio en gezonde verstedelijking. De PS-leden reageerden positief en drongen aan op drie zaken: zorg voor slimme timing, houd het kort en concreet ('niemand leest nog lange adviezen'), en laat jullie advisering maar schuren.

Ons eerste advies ging over de vluchtelingenkwessie: actueel en in lijn met de actieve rol die de provincies daarin volgens ons kunnen spelen en Utrecht ook al speelt. Ons advies is een uitnodiging om voorbij korte termijn oplossingen te denken, in het provinciale werk kansen aan opgaven te koppelen en als middenbestuur een betekenisvolle verbindende en aanmoedigende positie in te nemen.

De bespreking van dit eerste advies viel samen met onze kennismaking met Gedeputeerde Staten. Om kort te gaan: uit de reacties van GS bleek dat zij ons advies heel goed hadden gelezen. Het leidde tot een stevig en kansen zoekend gesprek. Wij namen uit de bespreking mee hoe belangrijk het is naast het schriftelijk advies ook echt in gesprek te gaan met GS. Zo komen we het beste in serieuze dialoog over onze input en worden keuzes en afwegingen van GS en PCL expliciet.

De bespreking van dit vluchtelingen-advies in Provinciale Staten leidde tot flinke en principiële discussies. Een aantal partijen was expliciet positief, andere partijen stelden kritische vragen bij de rol die de PCL de provincie toedichtte bij integratie en huisvesting van vluchtelingen. Voor een van de partijen, de PVV, was ons advies reden om in de daarop volgende Statenvergadering een motie in te dienen om de PCL op te heffen. Vanuit GS werd de motie ontraden. Bij de stemming kreeg de PVV-motie geen enkele andere partij mee.

Inmiddels werken we aan volgende adviezen juist ook in andere vormen dan de gebruikelijk schriftelijke. Over Utrecht Topregio brengen we een advies in blog-vorm uit, kort en to the point. Over de herijking van de Provinciale Structuurvisie hebben we een uitgebreid en diepgaand adviesgesprek gevoerd met de verantwoordelijk Gedeputeerde plus zijn ambtenaren. Verschillende PCL-leden

hebben een actieve bijdrage geleverd in een 'Oordeelsvormende bijeenkomst' van woordvoerders Energietransitie uit Provinciale Staten, samen met de Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Binnenkort organiseren we een expertmeeting over Gezonde Leefomgeving. Over alle thema's waar we over adviseren publiceren we een blog of ander bericht.

Formeel bestaat de PCL uit tien leden. De tiende stoel is bedoeld voor een student of jonge onderzoeker. Wij hebben besloten om deze stoel in te vullen door bij elk advies een jongere, al dan niet afgestudeerd, te betrekken. Onze eerste ervaringen wijzen uit dat het ons én hen scherpt en aanvullende invalshoeken oplevert.

Wij hebben een mooie rol. Het zijn juist de leefomgeving-thema's met een brede scope, een doorkijk naar de toekomst en een veranderende rol van de provincie, waar wij onze tanden graag in zetten. Dat we daarbij verrassende invalshoeken, tegendraadse opvattingen en lastige vragen kunnen aanbrengen is waar onze opdracht, ons plezier en onze meerwaarde in ligt.

Dorien de Wit,
Voorzitter PCL